

ZÁPIS

z jednání pracovní skupiny na vysoké úrovni při CzechELib zastupující Českou republiku pro jednání s vydavateli a s relevantními partnery z EU pro spolupráci v režimu zlatého přístupu

Termín konání: 23. září 2019

Místo konání: Ministerstvo dopravy, zasedací místnost Velké kolegium

Přítomni:

prof. Ing. Petr Dvořák, CSc. (RVVI)

PhDr. Pavel Doleček, Ph.D. (MŠMT)

Dr. Eva Dibuszová (NTK)

Mgr. Petr Chorošenin (GA ČR)

doc. RNDr. Stanislav Kozubek, DrSc. (AV ČR)

prof. RNDr. Tomáš Polívka, Ph.D. (ČKR)

Ing. Martin Švolba (MPO)

Ing. Jan Marek, CSc., Ing. Miroslav Rychtařík, Mgr. Magdalena Lokayová (ÚV ČR)

Program:

- 1) Zpracování návrhu mandátu pro hlavního vyjednavče - diskuse
- 2) Informace o současném stavu sběru dat o finančních prostředcích vynaložených na předplatné a publikování OA od jednotlivých VO v ČR - ústní informace
- 3) Návrh a zdůvodnění úpravy datové struktury IS VaVal pro účely centrálního sběru dat o OA publikování v ČR
- 4) Zpráva pro Evropskou komisi o opatřeních přijatých v ČR v návaznosti na Doporučení EK
- 5) Diskuse
- 6) Závěr

Ad 1)

Konstatováno, že mezi mandátem a pověřením by měla proběhnout širší diskuse (AV ČR, vysoké školy). Mandát má dvě roviny – formální a obsahovou. Je třeba, aby jednání bylo jednotné (soulad mezi GAČR, AV ČR, popř. MPO) a probíhalo centrálně, což NTK splňuje, neboť je to organizace přímo řízená MŠMT. Lhůta pro vypracování mandátu je pol. roku 2020.

Dr. Dibuszová uvedla příklad ze světa (Švédsko, Nizozemí), kde hlavní vyjednavče má za sebou silné konsorcium, většinou na vládní úrovni, které vyjedná o předplatném.

Ad 2)

Dr. Dibuszová informovala, že získání dat o předplatném je relativně snadný úkol, ale získání dat o APC je výrazně komplikovanější. Data budou sloužit jako podklad pro mandát pro vyjednávání o předplatném. Prof. Dvořák, 1. místopředseda RVVI oslovil oficiálním dopisem celkem 113 výzkumných organizací. Termín pro zaslání požadovaných údajů byl stanoven na 15. října 2019.

Ad 3)

Úprava datové struktury IS VaVal má tři roviny:

- legislativní – do jaké míry se taková změna má promítnout v legislativě
- technickou – datovou strukturu určuje správce a provozovatel IS VaVal

- personální – data musí někdo vyplnit a předat

Dr. Dibuszová konstatovala, že to souvisí se sběrem dat, jakým způsobem to realizovat. Přístupů a systémů je několik.

Jsou možné dvě varianty:

- 1) Rozšíření IS VaVal – jednalo by se o jednoduchou strukturu, po technické stránce není problém ji realizovat. Bude třeba seznámit s tím instituce a požádat je, aby si upravily své informační systémy.
- 2) Návrh prof. Dvořáka – pouze autor ví, kolik zaplatil za publikování článku v OA a ostatní poplatky, tedy požadavek vygeneruje zvýšenou administrativní zátěž pro vědce – budou dotazováni nebo budou muset sami vyplňovat. Navrhuje se alternativní možnost použít jako primární zdroj WoS. V prvním kroku zjistit, kolik z publikovaných článků je v režimu OA (to je běžná funkce WoS). Ve druhém kroku odlišit jaké procento z publikací OA je v časopisech majících režim OA. Ve třetím kroku, u zbývajících OA publikací, zjistit jaká je cena OA pro příslušný časopis a vypočítat celkové náklady za placený OA.

Konstatováno, že jako nejvhodnější se jeví varianta ad 1) – navázání na RIV.

Návrh, aby v RIV u výsledku typu J (článek) byly zahrnuty tyto údaje:

- *příznak licence (Open Access, Green Access, Gold Access)*
- *datum vypršení embarga (v případě Green Access)*
- *plná částka (APC) včetně DPH (bez Submission fee nebo Colour charges apod.)*
- *měna APC (EUR, USD, ...)*
- *plná částka včetně DPH za zvláštní příplatky, jako Submission fee nebo Colour charges apod.*
- *měna příplatku (EUR, USD, ...)*
- *časopis hybridní (ANO/NE)*

Od roku sběru 2020 by tyto položky byly nepovinné, od roku sběru 2021 již povinné. Pro rok 2020 budou realizovány úpravy a rozšíření pouze o příznak licence a datum vypršení embarga. Zbývající navržené úpravy ještě budou dále diskutovány.

Ad 4)

Podle čl. 12 Doporučení EK ze dne 25. dubna 2018 o přístupu k vědeckým informacím a jejich uchování by členské státy měly informovat Komisi 18 měsíců po zveřejnění v Úředním věstníku EU a poté vždy po dvou letech o opatřeních přijatých v reakci na body uvedené v tomto doporučení. Na základě toho by Komise měla přezkoumat pokrok, jehož bylo v celé Unii dosaženo a vyhodnotit, zda je pro dosažení cílů navržených v tomto doporučení třeba dalších opatření.

Pracovní návrh zprávy pro EK obdrželi členové pracovní skupiny před jednáním. Bylo dohodnuto, že členové pracovní skupiny zašlou své případné připomínky a doplnění k návrhu do konce září. Následně bude zpráva předložena ke schválení na říjnovém zasedání RVVI a prostřednictvím MŠMT odeslána Evropské komisi.

Ad 5)

Dr. Dibuszová navrhla, aby v pracovní skupině dle Opatření 1 AP byl také zástupce CESNETu. Pracovní skupina dle Opatření 1 AP se sejde během podzimu.

Ad 6)

Termín dalšího jednání pracovní skupiny na vysoké úrovni bude konzultován se členy pracovní skupiny v dostatečném časovém předstihu.

Zapsala: M. Lokayová